

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Ar ad-i és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt., 1/2 évre 8 frt., 1/4 évre 8 frt., 1 óra 1 frt. — Vidéken 2 évre 16 frt., 1/2 évre 7 frt., 1/4 évre 8 frt 50 kr., 3 hére 4 frt 50 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyező 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A kutya és a karaván.

Arad, augusztus 5.

(—) Az ellenzék törekvéseinek egyetlen célját csakis a kormány terveinek és munkáinak meggyújtása képezi. Az, hogy a kormány által választott reformok helyesek és jók, teljesen közömbös az ellenzék előtt, mely még csak annyira sem higgadt meg, hogy hajlandó volna tárgyilagos módon bele menni a kormány előterjesztéseinek vizsgálataiba, hanem a priori elveti, elítéli azokat, és csak azután keresi az indokokat álláspontja igazolására.

Ennek a „politikai” (?) magatartásnak a következménye, hogy az ellenzék már igen sokszor hevesen ellenezte és helytelenítette a kormánynak olyan előterjesztését, amelyet tulajdonképpen ő sürgetett legjobban. Kivételt e tekintetben csak egyetlen egyet ismerhetünk el, azt t. i., hogy a szélső baloldalnak egyik árnyalata nyíltan és határozottan elfogadta a szabadelvű kormány egyházpolitikai reformjavaslatait. Minden elfogulatlan és őszinte ember ebben az eljárásban nem láthat egyebet, mint a pártérdeknek alárendelést az elvekkkel szemben, vagyis azt, hogy a Justh-Eötvös frakcióhoz tartozó tagok az elveiknek diadalra juttatása kedvéért félre tudták tenni a személyes taktikát és nem haboztak az elveik kedvéért azokkal együtt sorakozni, akikkel más irányban politikai hadi lábón állanak.

A fanatikus ellenzéknek persze sehogy sem volt inyére ez az egyesített akció s azért nem is késett azt mindenféle gyanúsításokkal kommentálni, hogy a kor-

mány és Justh-Eötvösök micsoda engedményeket tettek egymásnak. Ezeknek az inszinuációknak a légből kapott volta azonban annyira szembeszökő volt, hogy azok minden higgadt embert mosolyra indítottak s a közvélemény csakhamar napirendre tért fölöttük.

Most az egyházpolitikai törvények életbeléptetése küszöbén állunk és a fakciózus ellenzék ezt a processust korábbi magatartásához méltó modorban részesíti. Az, hogy a kötelező polgári házasság és az anyakönyvvezetés helyes és indokolt intézmények, az előtte teljesen közömbös. A fő dolog csakis az, hogy a kormány tervei diskreditáltassanak s munkája meggyúsuljon. Ezért írják az ellenzéki lapok, nem csekély káröröm és gunyolódás hangján, hogy az állami anyakönyvvezetés nem valósítható meg, mert nincsenek meg a megfelelő közegek, akikre az anyakönyvvezetés bízható volna. Az persze nem jut eszükbe ezeknek az uraknak, hogy ilyen nyilatkozattal megszégyenítő szegénységi bizonyítványt állítanak ki az ország értelmi színvonaláról, amire annál kevésbé van jogosultságuk, mivel ebbeli állításukat nem alapos és megbízható adatokból merítették. Mert ha hiteles értesüléseik volnának, akkor nem fokoznák le ily módon az ország szellemi nivóját, hanem inkább örömmel konstatálnák, hogy az állami anyakönyvek modern és nemzeti tömörülésünk érdekeit szolgáló intézményét meghonosítjuk.

Am, hagyjuk az ellenzékét beszélni. A kutya ugat, a karaván halad. Perczel Dezső belügyminiszter kinevezte az anya-

könyvvezetők óriási névsorát. A kormány nem zavartatja magát nagy munkájában, hanem öntudatos tervszerűséggel lát annak megvalósításához és már a legközelebbi jövő el fogja dönteni, hogy képes-e ez az ország állami anyakönyveket vezetni, vagy sem?

BELFÖLD.

Az egyházpolitikai törvények végrehajtása. A „Neue Freie Presse” írja: Magyarországon ernyedetlenül munkálkodik a kormány a polgári házasságról és az állami anyakönyvekről szóló törvények végrehajtásán s a hivatalos lap majdnem naponta hoz ezekre vonatkozó közleményeket; a felügyelők már kinevezvék, a nyomtatványok és anyakönyvek készek. Már közlik a kinevezett anyakönyvvezetők névsorát is; 5000 anyakönyvi hivatal széleskörű elhelyezése természetesen nem járt minden nehézség nélkül, mindazonáltal október elsőjével életbe fog lépni a házassági törvény és az állami anyakönyv. Épen az az elszántság és szívósság, melylyel a törvényeket végrehajták, lehetetlen dühbe hozza a tulzókát, kik a legkalandosabb tervekkel, cselekedésekkel lépnek föl azok kijátszására, sőt ágyasságot ajánlanak a hitbuzgóknak, csak hogy ne kelljen a polgári tisztviselő elé menni. De ez gyermekjáték, mert minden jel arra mutat, hogy a tervek csak a fanatikusok agyvelejében kísértenek, akik különben jövedelmező tiszteletként gyakorolják az igazgatást, azonban a püspökök legnagyobb része elég hazafias, hogy békét óhajtson az állammal és hogy annak tekintse a törvényeket, amik kötelezőknek minden állampolgárra.

Az „Aradi Közlöny” társasága.

A juliusi napok Franciaországban.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti társasága. —

Irta: Borea Beal.

Páris, 1895. július.

II.

(Az ünnep előestéje. — A Dufayel-egylet. — A lampionos menet. — A tűzijátékok. — Szórakoztató bódék. — Forgó hinták. — Villanyos járművek. — Világítás. — A juliusi napok ünnepségeinek költségei. — Az iskolás gyermekek szórakoztatása.)

Párisban az ünnep előestéjének legnagyobb eseményét képezi a fáklyás menet.

Ez is hivatalosan lesz rendezve.

A fáklyavivők városi tűzoltók, és egyletek tagjai, kik a cséira külön telfogadva lesznek.

Legtöbb fáklyavivőt szolgáltatnak a „Dufayel”-egylet alkalmazottai. Ez egylet nagy emberbaráti célból lett egy hasonló nevű pénzember által alakítva. A cél: szegény iparosoknak, napszámosoknak és kis állású kis keresettel bírók számára kölcsönös kölcsönös hitelt nyújtani. Ez okból az egylet számtalan alkalmazottat tart, kiknek feladata az, hogy a kölcsönös kéré viszonyait teljesen kikutassa és felismerje, az ezen ismeret alapján az illetőnek adott hitel részlet-fizetési hányadát pontosan behajtsa, és az általa beajánlott és kezelt alá bízott adósok viszonyait folytonos figyelemmel kíséri. Tényleg nagy jótétemény

ez egyet a szegény, vagyon nélküli osztályra nézve, bár a kölcsön után felszámított 6 százalékos kamat — tekintettel az olcsó francia kamatlábra — kevésnek nem nevezhető; de indokolt van azért, mert az intézet egyes fizetésképtelenségek által még is sokszor kárt szenved.

A fáklyásmenetet, mely tulajdonképpen nem fáklya, hanem papíros lampion és petroleum gyertyák vívőiből áll, egy köztársasági lovas gárda csapat és nagy mennyiségű egyenruhás, kalapos rendőrségi alkalmazott követi, óriási néptömeg várja, és kíséri, és ez adja meg tulajdonképpen a menetnek a jelentőségét, mert sem a fáklyák száma, sem az abban résztvevő különböző egyletek és testületek képviselői, sem a menetet kísérő gyalog trombita-zóna, és ének ezen annyira kihíressé vált. „Retraites aux flambeaux”-t valami érdekesség nem tesz ki.

A menet a „Hotel de ville”-től kiindulva bejárja Páris előkelőbb boulevardjait és a Konkorde terén, mely Páris — de talán az egész világ legszebb tere — végződik. Nem is kell említenem, hogy az ideai fáklyásmenetben az orosz diákok is szerepeltek, kiket színházakból kölcsönözött tarka és zsinórozott, felgombosított öltözetben — melyet itt orosz nemzeti öltözetnek neveznek — mint már fentebb is említettem, most minden lehető alkalommal feltámasztanak a lelkes francia szövetségese népek.

A fáklyásmenet után az utcákon tolongó és több százezre tehető tömeg, mielőtt es

egyéb utcai szórakozásai és táncmulatásai gába merül, a város különböző részein u. m. Pont-Neuf, a Place de la Nation, a Bastille téren, a Buttes-Chaumont s. a. t. mellett rendezett tűzijátékokban gyönyörködik, mely tűzijátékok elmaradhatlan részletei az ünnep előestéjének, valóban igen szépek és a kormány költségén rendeztetnek.

Még meg kell emlékezni, — hogy lehető teljes képét nyújtsam a nemzeti ünnep előestéjét ünneplő Párisnak — azon számtalan faalkotmányról, sátor, bódé és egyéb berendezésekről, melyek egyes szélesebb utcákon, a Boulevard de Clichy de Montmartre, Rue de Denis, Nincennes, St. Germaine, stb. az ünnepségek során felállítva lettek és az utcai tömegek különféle szórakozásainak eszközeül szolgálnak.

Óriási nagyságu forgó korongok, természetnagyságu falovak, kocsik, állatokkal, melyek nem csak körben, hanem együtt sebes forgással egyenként és különállóan is erős mozgásban vannak, kigyózdólag körben futó velócsipék, eső és emelkedő vasutak (hemin de fer Russe) melyeknek minden kocsiján egy-egy orosz nemzeti ruhába öltözött kalauz szolgál, forgó hinták, villanyos járművek stb. pokoli zajjal ragadják magukkal a tolongva felkapaszkodó tömeget, melynek legnagyobb részét nők képezik, kiknek sikoltozása a gépek zakatolásán és lármasán is túlhat. Látványos bódék, cséllövészlet, ismeret-játékos, mézeskalácsos, állatsereglet stb. sátrak ezrével van-

Wlassics miniszter külföldön. Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter 3 hétre külföldre utazott, de tárczája fontosabb ügyeit külföldi tartózkodási helyéről is vezetni fogja. A miniszter távollétében Zsilinszky Mihály államtitkár vezeti a miniszteriumot, ki minden szerdán 12—2 óráig tart kihallgatást.

Polónyi Hajdu-Szoboszlón.

— A megkérlelt kerület. —

Nem szóltak a mozsarak, nem volt zászlódiazben a város, nem vonult ki a város díszfogattal: így érkezett meg szombaton este Polónyi Géza ez idő szerint még Szoboszló orsz.-gyűlési képviselője.

Piros plakátok hitták össze vasárnap délelőttre a függetlenségi pártgyűlést, de a rikító plakátok hatását lerontotta az a hír, hogy hivatta vagy pedig hivatlanul leérkezett ő is.

Eljöttek a gyűlésre a vidékiek, de úgy szólván teljesen elmaradt Szoboszló. Alig lehetett a gyűlést megkezdeni. Kezdet előtt arról folyt a beszéd, hogy mikép jutott Polónyi épen a mai napra H. Szoboszlóra, hiszen a multkori városi pártgyűlés senkit meg nem bízott az ő meghívásával. Hiszen a multkori pártgyűlésen, ha nem is nyilvános párthatározatként, de a magánbeszélgetésből elég érthetően jutott kifejezésre a közvélemény az az akarata, hogy jövőre Győry Elek legyen a város orsz. gyűlési képviselője. Ha azonban Győry Elek nem csatlakoznék a függetlenségi párt árnyalatához, arra az esetre némelyek dr. Kenézy Gyula debreczeni orvost, mások Szivós Bélát emlegették jövő jelöltül, Polónyi Gézát azonban senki sem. Most azonban látszólag mégis ő a helyzet ura, a nagygyéren látogatott pártgyűlésen, a Polónyi Géza elleni általános oppozíciónak szóvivője nem akadt s miután még a Kossuth Ferencz kultusz-köpenyegében burkolódzott s elkövetett hibáért ünnepélyesen bocsánatot kért s azonkívül magát az agrárizmus martirjának is tüntette fel, még bizalmi szavazatot is kapott.

A gyűlést, tekintettel a megjelent szoboszlóiak nagyon csekély számára, el akarták halasztani, de a vidékiek elleneztek azt.

Hettei elnök indítványozza, hogy tekintettel arra, hogy a kerület országos képviselője véletlenségből a városban időzik, hívják őt meg ide, mert a gyűlésnek egyik fontos tárgya a pártszakadás s ő ebben igen fontos té-

nyező, a ki felvilágosításokkal szolgálhat. („Legyen hát“, „Azt se bánjuk“, „Nem nagyon muszáj“... felkiáltások.)

Polónyi Géza rövid idő múlva a gyűlésszobába lép. Többen jó napotál, egy hang éljenzéssel fogadja.

Megnyitván a gyűlés, kerületi pártelnöknek megválasztják Hettei Ignácot, a ki azt azonban csak ideiglenesen fogadja el, s alelnökül M. Tóth Pált, jegyzőül Kis Dánielt.

Következett a pártszakadás ügyének tárgyalása. Polónyi Géza fejtegeti a pártszakadás okait. Ő ott maradt a klubban s onnan csak utolsónak fog távozni. A pártszakadás nem fog sokáig tartani. En hiszem, így szól, hogy a mint azt megírta Kossuth Ferencz is, a kihez én a legnagyobb tisztelettel, szeretettel és ragaszkodással viseltetem, meg fogjuk oldani magunk között a kérdést békésen. (Mi is azt óhajtuk! Felkiáltások! Mindnyájan akarjuk!)

Egyesülnünk kell, mert következnek újra az állami közigazgatásnak, a közös vámtérletnek, a bankkérdésnek a vitái. Ezekre vonatkozólag soha véleményeltérés közöttünk nem volt.

Az egyházpolitikai haroznak hasonló eredménye már most is látható. Megalakult a néppárt felekezeti jelszavakkal s szövetkeztek egymással a nemzetiségek.

Az egyházpolitika harmadik eredménye, a pártunkban beállt szakadás.

En hiszem, — így mond — hogy az első két ok elég erős lesz arra, hogy egyesüljünk azon elvek megvalósítására, a melyekre nézve véleménykülömbőség közöttünk nincsen.

Ó nagyon rá szolgált arra, hogy üldözök.

Az ellene való askalódásnak egyik oka az, hogy neki, mint a kerület képviselőjének, kötelessége volt a földművelés érdekei mellett felszólalni.

Tudta, hogy nagy darázsfészekbe nyul. A tőke hírlapjaiban adáz haroz indul meg ellene, a mióta Szoboszlón zászlót bontott, s kifejtette, hogy különösen a függetlenségi pártnak kötelessége a földművelés népi érdekeit megvédelmezni, mert Magyarország jövője kapcsolatban van ennek az osztálynak sorával. A mióta látják, hogy pártja kebelében agrár programot csinált, s a mióta látják, hogy a börze ezen nagy nemzetközi csaló intézménnyel harozot indított, igyekeznek, ha életéhez nem lehet, legalább politikai becsületéhez hozzáférni.

Kéri a bizodalmat nem személye, de törekvése számára. Ha hibát követett volna el, bocsánatot kér. — Arról biztosíthatja választóit, hogy a függetlenségi elvek tekintetében soha nem tévedett, s tévedni nem fog.

Ezután Kis Dániel előterjeszti a következő határozati javaslatot:

A h.-szoboszlói függetlenségi és 48-as

párt úgy, a mint megalakult, rendületlenül ragaszkodik az 1884-ben megállapított programhoz, s annak megvalósítására az alkotmányos küzdelme törvényes eszközökkel folytatni kötelességének ismeri.

A h.-szoboszlói választókerület függetlenségi és 48-as pártja, a közjogi önállóságnak s az állami függetlenségnek kivívását tartja főcéljának s ez okból mélyen sajnálja, hogy az országos párt képviselőiből alakult központban s a k a d á s állott be, mert ez a főcélra való törekvésben a párt harozképességét kétségtelenül gyengíti.

Legjobb reménységgel várja a h.-szoboszlói függetlenségi és 48-as párt az újból való egyesülést, melyet szükségesnek ismer fel. A választókerület képviselője Polónyi Géza ur iránt, úgy mint eddig, bizalommal viseltetik.

Ezt némán, ellenmondás nélkül eltogadták, ezzel a gyűlés véget is ért.

A bulgáriai események.

(Ferdinánd. — Újabb politikai gyilkosság.)

A párisi Matin-nek egyik munkatársa a Café Posthofban beszélgetést folytatott Ferdinánd fejedelemmel, aki keservesen panaszkodott a bécsi és berlini lapok magatartása miatt, amelyek a nagy közönséget ellene fölingerelték annyira, hogy az utóbbi időben mintegy ötszáz sértő levél is érkezett a „Villa Theresa“-ban elfoglalt lakására.

Az Oroszországhoz való viszonyáról egy árva szóval sem tett említést, de annál behatóbban emlékezett meg a szultán irányában tanúsított hűségéről és loyaltásáról, amely ugyanaz maradt elejétől végig, dacára annak, hogy Stambulov már 1888. év óta egyre azon fáradozott, hogy a fejedelemnek Macedóniában folytatott titkos agitáció által okozzon kellemetlenséget.

Minden macedon küldöttséget — úgy mond a fejedelem — szívélyesen fogadtam, de mindegyiknek azt mondtam: bizzatok a szultán igazságosságában, majd én viszem elébe ügyeteket! De hát — fájdalom! — az én nézetem és indítványaim nem találta a magasportánál kellő méltánylásra. Ekkor csapatokat küldtem a határvidékre és ezzel azonnal véget ért a meczalom. Amit én mindenkor mondtam a macedon küldöttségeknek, hogy t. i. inkább visszavonulok, mintsem, hogy illojálisan járjak el a szultán irányában, az még mai nap is cselekvésem zsinórmértékéül szolgál.

nak az utcákon felállítva és minden vakító villanyvilágítással vagy gázlánggal van világítva. Egy-egy ily városrésze a tolongó óriási tömeggel, zenével, lármaival, sikitás, kiabálás és dalolással egy oly idegen világ, mely még a nagy városok zajához hozzászólt utasra is meglepő és kábító hatással van.

Engem ez a nagyszabású „Wurstel prater“ annyiban rendkívül érdekelt, mert az erő és világítás átvitelének practikus alkalmazását itt egész teljességében láthatni. Némely mutatványbódé, forgógép vagy vasut kisebb nagyobb, egész 25—30 ló erejű gépekkel áll összeköttetésben. E gépek a bódében, mellette vagy alatta voltak elhelyezve és vagy a villanyos erőátviteli földvezetékekkel, vagy a sűrített lég földalatti vezetékével (mert Párisnak minden része el van ily erő átvittel is látva), vagy a gázvilágítási és vízvezetési csőhálózattal voltak ideiglenesen összeköttetésbe hozva. A párisi hatóság követésére méltó szabadelvűséggel jár el ily létesítményekkel szemben. A legelőkelőbb, leggyönyörűbb, fákkal sűrűn beültetett legnagyobb északban aszfaltozott boulevardokon, az aszfalt, vagy hóburkolat vagy más járdának megbontása, s földalatti vezeték ideiglenes felhasználása semmi nehézségbe sem ütközik, az egész utca vagy tér keresztül-kasul megvan bontva, elfoglalva, de néhány nap múlva ismét bámulatos gyorsasággal előbbi állapotába visszahelyezve anélkül, hogy a nyilvános létesítményeken vagy a faültetvényeken, melyek-

nek megőrzése különben is a legszigorubb gondoskodás tárgya, — bármily kár esett volna.

Nem less talán érdektelen ha a júliusi napok ünnepségeinek költségeiről is közlök némely részletet.

A francia parlament és a városi hatóság ez évben nem szavazott meg oly összeget az ünnepekre, mint a mult éveken, összesen 270,000 franc lett az oldalokról az ünnepi bizottságok rendelkezésére bocsájtván. De hogy mit tud a francia élelmesség párosulva a francia olcsósággal kis eszközökkel véghez vinni a következő számok mutatják. — Julius 14-én az iskolás gyermekek számára is rendeztek mulatságokat, „Matinéket“. 17,000 gyermeknek rendeztek mulattató előadásokat és lakomákat a „Trocaderon“ a nyári és a téli cirkuszban és a híres „Jardin de Paris“ mulató helyen, melyben az ártatlan gyermekek boldog mulatozása különös ellentétet képezett az ugyanazon helyen naponta megtartatni szokott éjjeli orgiákkal. Ezen gyermek-matinéek összes költsége a lakomát is beleértve, nem került teljes 21,000 francsba. A 6 színháznak, melyekben 13-án éjjel ingyenes előadások voltak, összesen csak 12900 franc subventiót adtak. A nyilvános utcák, terek és épületek felvilágosítása és kivilágítása, mely munkák a császár alatt a híres Godillo-t-nak voltak kiadva, most Belloir vállalkozó által hajtattak végre, és pedig legnagyobbbrészt egy-egy-árak szerint, melyekből érdekes felemlí-

teni, hogy a különböző színű papiros lampionok (Ballonok) gyertyával és az akasztó készülékkel együtt darabonként 23 centimes el (11 kr.) lettek fizetve és körülbelül 75,000 db. ily lampion lett felhasználva. — Egy gázláng átlagosan 5 centimesba, egy pár csillag 500 lánggal 15 francsba (circa 7 és fél frt) került. Szines üveg mécsesek felállítás és meggyújtással együtt 11 francsba lettek százanként fizetve, egy árbócs 100 mécsessel felállítva, diszitve és felgyújtva 27 francsba került. 800 ember per 5 franc volt alkalmazva, hogy a hivatalos diszités és kivilágítás munkáit végezzék, a létrák használati díja 3000 franc volt. Hogy miibe kerülhetett a város összes diszitése és világítása elképzelhető, ha egy párisi lap statisztikai adataival számítunk, mely szerint közel 800,000 zászló és 4,000,000 különféle világító test, lámpa, gázláng, mécses electricus fény sat. volt az ünnep elő-estéjén felhasználva.

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Írta: Ter Hedberg.

As „Aradi Közlöny“ számára, svéd eredetűből fordítva.

[83]

[Utánnomás tilos.]

Midőn Meta meghalt, odaadását, melylyel iránta viseltetett, a gyermekre vitte át. — A gyermek lett összes gondolatának csélja, egész élete a gyermek, mint központ körül forgott

A Matin munkatársa még hozzáteszi, hogy Berlinben és Bécsben mindenféle eszközzel, még meghamisított sürgönyökkel is éltek, csak hogy megakadályoztassák a kibékülés Bulgária és Oroszország közt.

Mi lesz Ferdinánddal?

Szófiai hivatalos körökben még mindig nem hisznek az ismert pétervári kijelentések hivatalos származásában, mivel azok tartalma és hangja ellentétben áll a hangulatról szóló tudósításokkal és azokkal az ígéretekkel, melyekről a küldöttség tagjai beszélnek. Ferdinánd fejedelmet is nyilván nagyon meglepték ezek a kijelentések, mivel Thodorov bizonyára egészen más képet festett neki karlsbadi látogatása alkalmával, Péterváron szerzett benyomásairól. Ferdinánd fejedelmet aug. 10—12-dikére várják haza, amely időre állapította meg a kormányval még elutazása előtt hazatértét. Fogadására nagy előkészületek vannak folyamatban.

A „Neues Wiener Tagblatt“ jól informált cikkből az ischli és auseri találkozásokot beszéli meg és többek közt a következőket írja: „Ferdinánd fejedelem, ha csak megvan arra a kellő bátorsága és erélye, visszatérhet a régi korrekt irányba. A russzofil mozgalmat mesterségesen szitják és meg lehetne talán gátolni még most annak további terjedését.“

Karlsbadiól jelentik aug. 3-ról: Ferdinánd fejedelem elutazását egy nappal elhalasztotta. A fejedelem csak holnap este utazik el innen és Prágába megy, melynek környékén látogatást tesz. A fejedelem ezután Bécsben keresztül, hol kísérete várja, egy napra Ebenthalba utazik anyjához, onnan pedig egyenesen haza Szófiába.]

A legújabb politikai gyilkosság.

Még le sem csillapodott az izgalom, melyet Stambulov meggyilkolása okozott s már újabb gyilkosságról érkezik hír. Bulgáriában, a mióta a fejedelem távol van, urrá lett a jatatán, s maholnap annyira jutnak a viszonyok, hogy a politikai ellentétek törrel és gyilkokkal fogják tisztázni az eszméket.

A legújabb áldozata a politikai vendettának a Stambulovisták egyik vezető embere, Malakiev, a kit ép oly módon döftek le Tatár-Bazarsikban, mint Stambulovot Szófiában. Pedig Malakiev nem volt urpátor, híret sem igen hallotta eddig senki; — elég, hogy a Stambulov-párt főembere, s az orgyilkosok, — a kik, ugylátszik, ugy futkosnak szabadon Bulgáriában, akárcsak Konstantinápolyban a kóbor ebek, — őt is elteszik láb alól. Tán irtóháboru készül a Stambulovisták ellen? Kinek az érdekében, kinek az elnézésével?

Istenítette, bámulta őt, vakon engedelmeskedett neki, ő lett az ő „kis hercege“; — ő lett játékszere a gyermeknek, ki épen nem kimélte az öreg nagymamát, s egy bánt vele, mint játékszereivel.

Azért gyűlölte Karint lelke egész erejével, s mikor a dajka elhagyta a házat, megleste az öreg asszony Karrt, s megragadva kezét, megcsókolta.

Karr hevesen rántotta vissza kezét, mintha megégette volna; de e percztől kezdve az öreg asszony félnélsége fiával szemben alább szállott, jóllehet még mindig nyugtalanságot érzett fia jelenlétében.

Karr sem bánt többé az öreggel oly hidegen, mint azelőtt. — A gyermek közelebb hozta őket egymáshoz.

Az öreg nagymama boldog volt Karin távozta után, mert egyedül lehetett kis istene mellett. A piczike nemsokára ki is békült a helyzettel s a gyermekek feltaláló tehetségénél fogva rögtön felismerte, hogy nagyanyjában vakon engedelmeskedő rabszolgát bir. A kis herceg nagyon hamar beleszokott a zsarnokságba.

A nagymamának percznyi nyugta sem volt; mikor aludt, a nagymamának ott kellett ülnie a bölcsőnél, mert ha eltávozott és nem ringatott, a kis zsarnok rögtön felébredt; ha ébren volt, teljesíteni kellett a kis zsarnok minden vágyát s ha nem teljesítette a nagymama, a kis zsarnok rögtön belekapaszkodott ujjával az öreg asszony ősz és ritkult hajába.

A bolgár kormányra ugy látszik, csakugyan elérkezett a legutolsó óra a cselekvésre. Stambulov csonka teteme s most párthivének kegyetlen ledöfése tán elég komoly intő jel arra, hogy a jatatán uralkodik Bulgáriában. S ennek a fenségnek csakugyan bajos lesz megszerezni az európai elismertetést.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 751,5 milliméter, délután 2 órakor 749,3 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 22,4, délután 2 órakor C° + 27,0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor EN. 4. Felhőzet: reggel félborult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Kiirtott család.

— Hatsoros gyilkosság. —

Borzalmas családi drámát jelentenek kipestéről. Egyrégen jobb módú, most nyomorgó cipész: Gucker Károly legyilkolta áldott állapotban levő nejét s öt gyermekét.

A feleségét, a 10 éves Mari és 6 éves Matild lányát revolverrel lötte agyon, ugyszintén 3 éves Károly fiacskáját is. A 8 éves Eteikának bezúzta a koponyáját, hogy szétloccsant a zagyveleje.

A haldokló gyermek, mikor megtalálták, öntudatlan retex-mozgásokkal kapargatta agyvelejét.

A lövés zajára a szomszédság azonnal rájuk törte az ajtót.

A halottak között feküdt az apa is átlőtt halántékkal.

Gucker legidősebb Lina nevű lánya csak könnyű sebet kapott baltával a fején s ő mondta el a borzalmas dráma részleteit a csendőrségnek.

Az apjuk este jókedvűen jött haza. Azt mondta, hogy munkát kapott, nem nyomorgnak már többé. Éjjel azonban káromkodva kiugrott az ágyból s felriasztotta alvó feleségét, rákiáltva:

— Meg kell halnunk!

A másik perczben a golyótól halálosan találva, összerogyott az asszony. Utána két kis gyermekét lötte agyon.

— Térden könyörögtem — mondja sirva a csendőröknek a szegény gyermek, hogy ne bántson. De azért fejbeütött. A kicsi Tilduska is keservesen sirt. Erre őt is fejbe vágta.

Majd a felesége holtteste mellé állott, so-

Ha rossz kedvben volt, ölbe vétette magát s a nagymama kénytelen volt hordozni őt gyöngé és fíradt karjaiban; ha pedig jó kedvé volt, akkor rettentese kedve volt lovat játszani s ő volt rendszerint a kocsis s a nagymama a ló. És a nagymama a kis zsarnok kedvéért játszotta a lovat, négykézlábra állt s a kicsi felült az öreg asszony hátára, s ugyancsak ki-nozta sarkával az öreg oldalbordáit.

Minél nagyobb lett a gyerek, annál nehezebbé vált a nagymamának, követni, kíséreni és gondozni őt. Tulhaladta az öreg asszonyt testileg és szellemileg. Az öreg lábak és csontok nem voltak már képések ítemet tartani a fiatal tagokkal, a beteg, fáradt, öreg gondolkozása nem tudott megbirkózni és versenyezni, a gyermek fejlődő tudvágyával. — A nagymama arcáról leolvasható volt, hogy szegény mennyire törte az eszét, hogy felelhessen a gyermek furfangos kérdéseire, s midőn már kész volt feleletével, a gyermek gyors esze már másfelé kalandozott, s kinevette nagyanyját.

Megesett az is, hogy a gyermek így kiáltott fel:

— Ejnye nagymama, de ostoba vagy!

Ilyenkor az öreg alázatosan hajlott meg, s önmagához így szólt:

— Nagyszerű gyerek! Nagyszerű gyerek!

Titokban azért mégis keserű könyveket hullajtott. Érezte, hogy a gyermek mindinkább távozik tőle, s mindennap mélyebbé lesz az űr közöttük. És ezt nem volt képes meg-

káig nézte a mozdulatlan véres testet, aztán agyonlőtte magát.

Guckernek boldogabb időkben egy ismert színésznővel volt viszonya, ez tette tönkre.

A szerencsétlen gyilkos apa véres tettét, az orvosok állítása szerint elmezavaros pillanatban követte el. Ugyanis Gucker Károly gyermekeivel mindig jól bánt és még az utolsó időben is, a mikor a balsors egyre sújtotta a különben szorgalmas embert, még akkor is eltréfálgatott gyermekeivel, a kik rajongó szeretettel vették körül apjukat. A szomszédok a lehető legjobban nyilatkoznak Guckeréről. Békettűró, csendes és eléggé művelt embernek ismerték őt. Kicsi műhelyében néha éjjel-nappal dolgozott, hogy legyen másnap mit ennie családjának. Mindamellett nem tudott többé zöld ágra vergődni. Ez a gondolat keserítette el. Szokva volt semmit nem nélkülözni. Most pedig beköszöntött nála is a nyomoruság. Éjszakai álmatlanok voltak; napokig nem aludt semmit, különösen július vége felé, a mikor elérkezett a házbérfizetés napja.

Ilyen álmatlan éjszakája volt az éjjel is, a mikor a vérengzést végrehajtotta. Ágyában folytonosan hanykolódott, míg aztán a kétségbeesés egész erővel erőt vett rajta. Dühösen ugrott fel ágyából s az asztalon fekvő revolverrel, a melyet még mint jó módú ember vett, agyonlőtte családját tagjait. A vér látása oly hatással volt reá, mint valami vérengző vadállatra. Látva, hogy áldozatai, a kiket legjobban szeretett, a földön, a vértükben fetren-genek, csak hogy minél hamarabb elmuljanak kinjait, fejszével ment nekik, gondolva, hogy es gyorsabban öli meg őket. — Így érthető csak az a szörnyű mérszárlás, a melyet a pillanatnyira elkábult apa véghez vitt. A Szt. István kórházba szállított három gyermek hal-doklik.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 6. —

Szeles. — Hűvös. — Eső.

Meggyilkolt asszony.

— Saját tudósítónktól. —

Párját ritkító vakmerőséggel végbevitt gyilkosság történt tegnap Aradon. Déli fél 12 órakor, tehát fényesen a nappal, a radnai úton, városunk egy élénk forgalmu ut-

érteni az öreg; nem foghatta fel, hogy miért ne lehetne a kis herceg mindig az ő szoknyája mellett, s hogy miért nem értik meg egymást, mikor hajdan oly jó volt közöttük az egyetértés.

Igy nőtt fel Axel. Az évekkel fokozódott jellemének élessége és makacssága; tulzotta lett mindenben, amihez fogott: tulzó örömeiben, fájdalomában, gondolkodásában és játékaiban. Nem volt nehéz kielégíteni őt; a legese-kélyebb dolog viharos ömömet okozott neki, de mindig újat, mindig változatosságot követelt. Játékszerei száttörve, elrontva heverték körülötte; ami kezébe került, rögtön el is volt rontva. E ténykedésben nem rejlett öntudatos, vagy célszatos gonoszság vagy rombolási vágy; öntudatlanul cselekedett úgy, anélkül, hogy e rombolás tudata legkisebb árnyat vetett volna nyílt, tiszta gyermekkarozára. — Es csak mosolyognia kellett napfényes, vidám mosolyával, mely gödröcskéket alkotott arczán, hogy megnyerjen mindenkit, hogy el-tűntessék rombolásának nyomait és újabban áldozzanak annak.

A merre járt a házban, útját szétzúzott tárgyak darabjai jelezték, játékszereit szét-törte azon a napon, melyen kapta; kis kezei-vel kegyetlenül dúlta szét a kert virágágyait, mert nem nézhetett valamely szép virágra anélkül, hogy rögtön le ne tépje s ugyanazon pillanatban el is dobta magától.

(Folytatása következik.)

ozájában egy, a házba betolakodó kéregető agyonszurt egy szerencsétlen nőt, azért, mert mert nem adott neki alamizsnát.

A rémes eset megdöbbentette az egész környéket. Eleinte szinte hihetetlennek tartották, hogy ilyen vakmerő gyilkosság megtörténhessék bent a városban s csak akkor adtak hitelt a szomszédok a villámgyorsan elterjedt szenzációnak, mikor a meggyilkolt nő vértől ázott holtestét látták. A környék anynyira felbőszült a gyilkosságon, hogy a csavargót formálisan megakarták lynchelni, mikor elfogták s bezáratották a városházára. Egész közép-Repült utána csak a rendőrök beavatkozásának köszönheti a nyomorult gyilkos, hogy a nép az utcán nem ítélte felette.

A gyilkosság részleteiről a helyszínen megjelent tudósítónk a következőket írja:

Merzena József államvasuti raktárnok hivatalos dolgát teljesítendő, már kora reggel elment lakásáról és nejét magára hagyta. Az asszony dologhoz látott.

Mosással lévén elfoglalva, nem igen ügyelt arra, hogy még öt valaki háborgatni meri munkájában.

Ugy féltizenkettőkor megjelenik előtte egy rémes alak, a kit még ő soha sem látott, s pénzt követel tőle. A mire az asszony bizonyosan azt felelhette, hogy: „nincs”. Ezután iszonyu jelenet játszódott le. A kéregető előrántott egy kést és a védtelen nőt megakartaszurni.

Az asszony látva a kétségbeejtő helyzetet, bemenekült az éléskamarába, magára rántva az ajtót. Amde a csavargónak több ereje volt, az asszonyt kirántotta a folyosóra, ott letépte és a tarkába mártotta kését. A szegény asszony erre sikoltozni kezdett, mire szomszédnője odarohant, vajjon mi történik barátnejával? De csakhamar vissza menekült, mert a gyilkos őt is megöléssel fenyegette.

A merénylő ott hagyván áldozatát, az udvaron keresztül a radnai uti kertekbe menekült.

Probatőcmester egyik inasa látta is, mikor szaladt, még utána kiáltott: „hova megy?”

A gyilkos mit sem hederítve a fiura, mintha jó munkát végzett volna, csak vigyorgott. A házbeliek rögtön a rendőrségre szaladtak, mialatt az épen arra járó Tretyler Andor dr. kórházi orvost behívták, hogy segítsen a szerencsétlen asszonyon, ha még lehet. Hiába volt minden, az áldozat kiszemelt.

Csakhamar aztán megjelentek a rendőr tisztviselők, a kik a nyomozást rögtön megindították. Még a jegyzőkönyvet írták, addig egy gyári munkás az élőviz-csatornánál elfogta a gyilkost.

Már ekkor a ruháját és a kezét mosta a vértől.

A gyilkost Toinán Miklós új-aradi illetőségű csavargó személyében a rendőrség kezébe adták.

Iszonyu embertömeg kísérte a gyilkost egész a városházáig, az uton sokan köveket dobáltak reá, különféle megjegyzésekkel, a mire ő, mint egy megrögzött bűnös — csak vigyorgott.

HIREK.

Augusztus 6. Kedd. Róm. kath. naptár: Ur színe változása. — Protestáns naptár: Ur színe változása. — Görög-keleti naptár (Julius 25.): Anna. — A nap két 4 óra 45 perceskor, nyugszik 7 óra 25 perceskor.

Szabadságharózi emléktárgyak országos megismerése (színházépület 11-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kőbányai nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—13 óráig. Helyiség: Polgár iskola, földszint.

— Személyi hír. Kornay Károly aradi kir. körjegyző visszaérkezett Marienbadból és hivatalát újból személyesen vezeti.

— Dániel miniszter dísztagsága. A s aradi kereskedők köre — mint lapunk más helyén közölve van — vasárnapi közgyűlésén Dániel Ernő kereskedelemügyi minisztert örökös dísztagjává választotta. Erről a kör elnöke Tedeschi Viktor a következő sürgönyben értesítette a minisztert.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter ur ó nagy méltóságának Ostende. Az aradi kereskedők köre ma tartott rendkívüli közgyűlésén nagyméltóságodat örökös dísztagjává választotta, amit ama alázatos kéréssel vagyok bátor kegyelmesség tudomására adni, miszerint kegyeskedjek ezt szívesen fogadni. Hazatűni időzlettel Tedeschi Viktor körelnök.

— Tanfolyam anyakönyvi felügyelők részére. A belügyminiszter — miként értesülünk — augusztus hó 21., 22., 23. 24. napjaira az összes anyakönyvi felügyelőket Budapestre a belügyminiszteriumba berendelte, ahol a felügyelők a jelzett napokon és pedig délelőtt és délután is tartandó gyakorlati tanfolyamban fognak részt venni. A tanfolyamon az előadásokat dr. Lukács György belügyminiszteri titkár, az anyakönyvi ügyek belügyminiszteriumi előadója és dr. Törny Gusztáv, igazságügyminiszteri osztálytanácsos, az anyakönyvi ügyek igazságügyminiszteriumi előadója, fogják tartani.

— Aradi ügyvéd a Brenning perben. Az augusztus hó 8-án Galatzon tartandó Brenning-féle ügyben Szeged városát Venter Gerő aradi ügyvéd, ki a román nyelvet tökéletesen bírja, fogja képviselni. Wenter ügyvéd a tárgyaláson állandóan jelen lesz s jogszitványt kapott, hogy Szeged képviseletében a vizsgálóbírónál, ügyésznél, törvényszéki elnöknel s bíróságnál minden joglépést megteheszen, hogy a romániai lapok, valamint Karakas vizsgálóbíró által Szeged főbb tisztviselői ellen támasztott gyanúsítás a végtárgyalás folyamán teljesen tisztáztassék, annak valósága vagy valótlansága kiderítettessék és a vizsgálatnak Szegedre vonatkozó adatai a belügyminiszteriumhoz megküldessenek.

— Debreczen Aradról. Érdekes és tanulmányos cikket írt a debreczeni tanítók erdélyi arad-nagyvárad tanulmányutjáról a „Debreczeni Ellenőr”-be Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő. Valósággal el van ragadotva az itteni tanügyi állapotoktól s entuziasmusának bizonyítékát is adja lelkes cikkének következő soráiban.

„Bizony meg kellett látogatnia a Gönczyegyletnek ezt a csodás vidéket, hogy ösztönt és kitartást merítsen az alföld lassu vérkeringésű közművelődésének lendületbe hozására. És el kellett látogatnia a miénkhez hasonló síkon terület, de a nemzet létharcs szirtjei közt élet-halál küzdelemmel előre törő Arad és Nagyvárad városokba, hogy tisztelettel adózzunk azért a sikeres előnyomulásért, melylyel új meg új teret hódítanak a magyar nemzeti kulturának. Minő iskolák! és azokban mily vezető szellem! Nem féltjük ezer éves bástyáidat édes magyar hazánk.”

— Előkészületek a millenneumra. Julius 31-én telt le az ezredéves ünnepélyvel összekötött orsz. kiállításra való bejelentéseknek határideje. Csanádmegye területén — írja levelezőnk — leginkább a gazdaközönség köréből jelentkeztek kiállítók és a gazdasági egyesület titkára már felutazott Budapestre, hogy a kiállítás igazgatóságával a gazdasági egyesület által rendezendő kollektív kiállítás tárgyában érintkezzék.

— A csendőrség köréből. A csermői csendőr-őrs parancsnokává Flamm Bertalant, a nagyvárad csendőrszárny egyik legügyesebb, többszörösen kitüntetett őrmesterét nevezték ki.

— Eső. Tegnap délután 2 órakor megnyiták az eget csatornái és a sötét felhőkből ugyancsak

szakadt az eső. A hivatalokban lámpákat gyújtottak meg, mert a sötétből nem lehetett dolgozni. Az eső órákon keresztül szitált s kellemesen lehűtötte a délelőtti forró levegőt.

— Két új állatorvos. Szombaton töltötték be választás utján Ottlik Géza aradi szolgabíró elnöklete alatt a kurtios és radnai állatorvosi hivatalokat. A pályázók közül két szavazattöbbséggel kurtios állatorvos lett Hosszu Vazul, radnai pedig Plaoz Károly.

— Elforrázott gyermek. Levelezőnk írja: Szabó István Zimándkői lakos 14 hónapos János fia, míg anyja egy perczre elfordult a mosóteknőtől, ennek forró tartalmát magára döntötte, minek folytán oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a rögtön orvosi segély daczára is pár nap múlva meghalt.

— Czigányok lelkesedése. A battonyai czigányzenekar a rajongásig imádja a népdal királyt, Dankó Pistát, Csupa hálából megválasztották a zenekar dísztagjának és jóvedelmüknek egy harmadrészt felajánlották neki. Ez elég ritka, de annál szebb cselekedet a derék bandától. A zenekar levélben tudatta Dankóval elhatározásukat.

— Furfangos gombkötő. Teschenben napokban egy feyencz, aki egyébként gombkötő, ravasz furfanggal szokott meg a börtönből. Mivel a mesterségét a börtönben is gyakorolta, a rendelkezésre bocsátott műszerekkel lyukat furt a falba, annak környékét szépen kitapátáste, hogy zajtalan legyen a szökése, aztán a szűk lyukon egy éjszaka egész meztelenül kibújt s a kőfaon könnyű szerrel ugrott át. Szabadsága tehát már volt, de nem volt hozzá ruhája. Az arany szadadságot pedig nem akarta meztelenül élvezni s bizonyára télt is e különös ismertető jel tulságosan evidens voltától. Ekkor eszébe jutott, hogy ő voltaképpen azért került a börtönbe, mert egy pogvizdani embertől elloptott egy öltözet ruhát. Megint elment az illetőnek a lakására és másodsor is ellopta tőle azt az öltözet ruhát, amelyért pár héttel előbb a hűvösre került.

— Zendülés kántorválasztásnál. Pestmegye egyik nagyközségében, Veresegyházán, a kántortanító-választásnál olyan zendülés történt, mely végzetessé válik a községre, ha a csendőrség idejekorán nem érkezik a rendet fegyveres hatalommal helyreállítani. Veresegyházán ezt a választást előzőleg már volt egy, melyen Weisz Sándort, a jelenlegi helyettes tanítót maga a nép közlekedéssel választotta meg, de ezt a választást egyesek mindenáron megsemmisíteni akarták, különösen a papok kitagóssolták, hogy nem az iskolaszék választott, hanem a nép; amott jobban sikerült volna pártfogoltjukat megválasztatni. A választás ellen a városi püspöknel is fölszóaltak és Schusztér Konstantin azon a czímon, hogy kántortanítót nincs joga a népnek választani, hanem az iskolaszéknek, azt tényleg megsemmisítette és új választást rendelt el.

— Ezért nagy volt az elkeseredés a nép között, hogy őket ettől az egyetlenegy jogtól is meg akarják fosztani s azért elhatározták, hogy a végsőig fognak küzdeni jelöltjük mellett. A választás napjára megérkezett Szabad József, püspök-hatvani esperes, mint a körüllet egyházi tanfelügyelője, hogy elnököljön a megejtendő választáson és az iskolaszék segítségével Mihálik János szödi tanító megválasztását a nép ellenére keresztül hajtsa.

— Azonban mikor az iskolaszék és papok a plébánián tanakodtak zárt kapu és ajtó mögött, mert meg volt nekik ígérve, hogy onnan egy sem jön ki élve, éktelen láрма támadt, a Weiss-pártiak a plébánia kapuját benyomták s hatoltak befelé; már a plébánia egyéb ajtai is ropogtak, midőn az iskolaszék és papok jobbnak vélték a menekülést, ki ki merre tudott, ajtón, ablakon át. — A nép hangos szitkokkal követelte választási jogát és kiabálva hangoztatták, hogy halálig nem engedik az ő választottjukat elejteni. Ekkor érkezett oda a csendőrség és kis híjja volt, hogy nem ismétlődtek a fenérmegeyi acsai kántortanító-választásnál fölmerült véres jelenetek, hol a csendőrség szintén kénytelen volt fegyverét használni. Itt ez szerencsére nem történt, mert hírül ment, hogy az iskolaszéki tagok, kikről az a vélemény, hogy meg hagyták magukat vesztegetni kimevekeltek a határba a kukoricaföldekre, honnan csakugyan késő este csendőri fedezet alatt bátorkodtak csak hazajönni. Legjobban pedig megnyugtatta az a kijelentés a népet, hogy

most már a püspök kénytelen lesz kivánságának eleget tenni, mert az iskolaszék szavazata egyenlően megosztott, tehát a nép választása lesz a döntő.

— Majd meglátjuk — fenyegetöztek még most is — mert ha nem úgy lesz, akkor bemegyünk Vácra a püspökhöz! . . .

Főnti hírünkhez hozzátűzhetjük, hogy az elkezeredés egyedül abból ered, hogy a katolikusoknak nincsen autonómiájuk és minden tekintetben fölüttes egyházi hatóságuk teljes önkényére vannak bízva.

GYÁSZROVAT.

Rozsnyay Mátyas. †

(1832—1896.)

Arad társadalmának egy nagyrabecsült, széles tudományu tagja, Rozsnyay Mátyas gyógyszerész, tegnap déli fél 11 óraker hosszu és kínos szenvedés után jobb házába költözött.

Ambár nem jött váratlanul a gyászeset, mivel a nehéz beteg napjai, sőt órái is meg voltak már számlálva, mégis általános megdöbbenést keltett városszerte az a gyorsan elterjedő s őszinte részvéttel fogadott hír, hogy Rozsnyay Mátyas elhunyt. Mindenütt igaz sajnálkozás kísérte a gyászhirot, mert a megboldogultban az alaposan képzett gyógyszerészt, a városunk ügyeért napjainkban lelkesülő patriotát, a társadalom minden rétegében tisztelt férfit s a gondos, szerető családját ismerték és becsülték Arad közönsége.

Rozsnyay hosszú idő óta betegeskedett s a legutóbbi hetekben többször elterjedt halálának híre. Orvosai a legodaadóbb kezelés mellett is lemondottak arról, hogy megmenthessék s ő maga is rég tudatában volt annak, hogy még csak pár napja van a földi életből. Hasztalan keresett gyógyulást hirneves fürdőkben, hirneves orvosoknál, betegsége nem volt gyógyítható, sőt operálható sem, ambár a gyomorrák elleni operációt meg akarták kíséreni. Abban a hiszemben volt élte utolsó perczéig, hogy az operációt végrehajtották rajta, de a beavatottak tudták, hogy az orvosok hozzá sem mertek fogni a műtéthez, mihelyt a betegsének nagyon súlyos voltáról meggyőződést szereztek maguknak.

A betegágyban hosszú ideig feküdt. Egy izben felkelt, jobban érezte magát, de a betegség visszavetette a megkínzott, elgyöngült szervezetet. Ohajára kivitték kuvini kolnájába, szerdán azonban visszahozták Aradra s itt kísérelték tovább gyógykezelnit.

— Vigyetek haza — mondotta környezetének. — Érzem, tudom, hogy meghalok, legalább meg Aradon haljak meg.

A család külön vasuti szakaszt fendelt a nehéz betegnek s úgy hozták be a városba. Utolsó perczéig magánál volt s szomorúan mondotta családjá tagjainak s ismerőseinek, barátainak, kik meglátogatták, hogy nemsokára meghal. Tegnap délben aztán elhunyt a sokat szenvedett ember, a halál megváltotta nehéz, gyötrő kínjaitól.

Rozsnyay Mátyas arad társadalmi életében még évekkel előtt is, a meddig az egészsége annyira meg nem rongálódott, jelentékeny szerepet vitt. Mint városi köztörvényhatósági bizottsági tag, egyike volt a legszorgalmasabb, leglelkesebb városatyáknak, kik közügyek iránt élénken érdeklődött s szavát, befolyását latba vetette a jóért. Kivált a városi szakközvettségokban működött sikeresen s nem egyszer térítette a vitát helyes irányba meggyőző logikus érvelésével.

Régbben alelnöke volt az aradi szabadelvű pártnak s a párt ügyeire is sokat tett. Mint gyógyszerész, országos, sőt világhírű névre és tekintélyre tett szert, a szaklapokban állandóan dolgozott; a helyi újságokat is többször felkereste cikkeivel és novellisztikus

közleményeivel, melyek leginkább történelmi tárgyuk voltak, vagy pedig érdekes reminiscenziákat tartalmaztak.

Családjáért rajongott. Egyike volt a leggondosabb, szerető férjeknek s apáknak. Mint vendégszerető házigazda, jó ismeretes volt, a ki a köréje gyült társaságot szellemes csevegéssel, tréfáival sokszor elmulatatta.

1832. május 14-én született, Szabadszálláson, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megyében. Tanulmányait Kecskeméten, Pesten és Bécsben végezte. Ő írta a legelső magyar sakkönyvet s a sakkjáték műkifejezéseit is ő magyarosította. E nembeli önálló művét „A sakkjáték elemei” cím alatt 1859-ben adta ki. Írt továbbá természettudományi és gyógyszerészvegyészeti cikkeket a Vasárnapi Újságba, Reformba, a Pom-pár-y-féle Magyarországba, továbbá rendes dolgozótársa volt a Gyógyszerészeti Hetilapnak, Pharmaceutische Zentralhallenak és Industrie Blätternek. A chininféleségek polariskópiái vizsgálatáról írt nagyobb értekezése önállóan is megjelent magyar és német nyelven és kivonatosan csaknem minden német- s több angol amerikai lap hozta.

Azon gyógyászati tekintetben rendkívül fontos kérdés megfejtésére: hogyan lehet a chinint úgy elkészíteni, hogy az, anélkül, hogy hatása csökkenne, keserűségét veszítse s így gyermekeknek is könnyen adagolható legyen, — a magyar orvosok és természetvizsgálók XII. és XIII.-ik nagygyűlése 40 arany pályadíjat tűzött ki, melyet a pályabírók, Thán dr., Poór dr. és Watta dr. m. kir. egyetemi tanárok egyhangu véleménye és ajánlata folytán Rozsnyay Mátyas nyert el s a Fiumében 1869-ben tartott XIV.-ik nagygyűlés alkalmával az neki ki is adatott.

A pályakoszoruzott készítmény, a jól ismert china-czukorka és chinin-csokoládé már mind az öt világrészben ismeretes és eddig minden jelentkező versenyt úgy kül-, mint belföldön legyőzött.

Találmányát nem egy izben meg akarták venni a külföldön, s azonban nem adta el s ezzel válaszolt:

— A gyógyszerészkönyvben legyen legalább egy magyar feltaláló neve.

A tudomány terén szerzet hirnevet nem csak azáltal lett megörökítve, hogy tagul választotta a legtöbb tudományos intézet, hanem a kiállításokon, melyeken meglátzott a komoly és gondolkozó gyógyszerész képessége — számos érmet és kitüntetést kapott.

Egyszerűségét, mely szintén fő jellemvonása volt, halála napjáig megtartotta, sőt még temetésére vonatkozólag is a legegyszerűbb utasításokat adta.

Olyan ember volt, hogy aki csak ismerte, szerette.

Munkaszeretetének s buzditásainak eredményeként tanubizonytságot tesznek mindazon tanítványai, akik a gyógyszerészeti tudományt az ő laboratóriumában sajátították el, s mai nap a vegyészeti terén jeles és munkás férfiak.

Halála általános részvétet kelt városszerte. Nyugodjék békében s mélyen enjtott családjá találjon némi enyhülést és vigasztalást a társadalom minden rétegéből megnyilatkozó részvétben!

Temetése ma délután 5 óraker lesz. A család által kibocsájtott gyászjelentés így hangzik:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják, a forrón szeretett férj, a végtelen jó édesapa, após, nagypapa, testvér és sógor marosjárai Rozsnyay Mátyas, gyógyszerésznek, munkás élete 63-ik és boldog házasságának 37-ik évében, folyó évi augusztus hó 5-ik napján déli fél 11 óraker, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó évi augusztus hó 6-án délután 5 óraker fog-

nak a helvét hitv. szertartásai szerint a helybeli ref. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Aldás és béke legyen feledhetetlen drága halottunk emlékének! Arad, 1896. augusztus 5. Marosjárai Rozsnyay Mátyasné szül. piriti Burián Teréz, neje. m. Rozsnyay Kálmán, m. Rozsnyay Aranka és férje Remetei Fülöp Dezső, m. Rozsnyay József, m. Rozsnyay Jolán, m. Rozsnyay Ilona, m. Rozsnyay Etelka gyermekei. Özv. Füredy Jánosné szül. Rozsnyay Eszter nővére. Ifj. Remetei Fülöp Dezső, Remetei Fülöp Ilonka, Remetei Fülöp Endre unokái. Dr. p. Burián János és neje szül. Hoffmann Iréne, p. Burián Vilma és férje Poór Endre, p. Burián Fanny, p. Burián Róza sógorai és sógornői.

† Avarffy Gézáné. Súlyos csapás érte Avarffy Géza városi köztörvényhatósági bizottsági tagot s társadalmunk ismert alakját. Szeretett neje hosszu szenvedés után elhunyt. A városszerte tisztelt, derék uriaszony eihunytáról őszinte részvéttel vettük az alábbi gyászjelentést:

Avarffy Géza a saját, úgy az alólírottak, valamint számos rokonai és barátai nevében is mély fájdalommal tudatja felejtethetetlen nejeének Avarffy Gézáné szül. Eichner Arankának, 1896. évi augusztus hó 5-én, hajnali 3/3 óraker, életének 42-ik s boldog házasságának 14-ik évében a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát. A megboldogult augusztus hó 6-án, d. u. 6 óraker fog Deak-Ferencz utca 10-ik számú házból a családi sirkertben eltemtetni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig augusztus 7-én, d. e. 8 óraker fog a helybeli, t. Minorita-atyák szentegyházában az egék Uának bemutatni. Nyugodjék csendesen! Arad, 1896. aug. 5. Özv. Avarffy Ferenczné, anyósa. Dr. Avarffy Károly, Avarffy Gyula és neje, Dr. Avarffy Imre és neje, Avarffy Ferencz és neje, sógor és sógornők.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

Aradi kereskedők köre.

— Saját tudósítónktól. —

Vasárnap délutánra volt egybehiva az aradi kereskedők ifjak közmevelődési körének rendkívüli közgyűlése, mely közgyűlés mindenkor nevezetes pontja lesz a kör életének.

Régi multja van már ennek a körnek és büszkén vallhatja minden egyes tagja, hogy ez a mult csak dicsőséges munkában telt le. E helyen az aradi összes kereskedőkhöz szólnunk és el kell szivelnünk nekik pár megjegyzésünket.

Aradnak, ennek a nagy kereskedő városnak évek óta és jelenleg is ez a kör volt a kereskedők érdekének aktív szóvivője, dacára annak, hogy küzdenie kellett az aradi kereskedők főnökök közönyével.

Legtöbben a közönyösök közül a „ozimben levő és tendenciózusnak” mondott „ifjak” szó ellen agitáltak. Ime a fal le van rontva, mert a közgyűlés lelkes hangulattal, egyhangu érülettel eleget óhajtván tenni a zsörtölődőknek is a kör ozimét: a r a d i k e r e s k e d ő k ö r é r e változtatta. Momentozus dolog ez, melynek első célja az alkalmazott és főnök közötti merevség lerontása.

Ha volt ok eddig a huzódásra, úgy most megszűnt és mintegy köteleességévé válik minden aradi kereskedő főnöknek, hogy egyerkölcsileg, mint anyagilag támogassa ezt az ágilis és törekvő tagokból álló kört.

Ha nyílt alkalom valaha az aradi kereskedők együttérzésének kimutatására, úgy most van itt, kik rokonszenvük első jelet azal dokumentálják, hogy kezet nyujtanak a megifjodott körnek.

A közgyűlés részletes lefolyását itt adja tudósítónk:

A rendkívüli közgyűlés vasárnap délután fél négy óraker kezdődött az aradi kereskedelmi akadémiá disztermében.

Az ülést T e d e s o h i Viktor köri elnök nyitotta meg és a napirend tárgyalásának megkezdése előtt indítványozta, hogy kéresek meg a közgyűlésre A b r a i Lajos diszelnök.

A b r a i Lajos diszelnököt W e o h a l e r József elnökete alatt alakult ötös bizottság hoz-

ta, ki megjelenvén a közgyűlési teremben, kezdetét vette a tárgyalás.

Ladányi Arnold köri igazgató olvasta fel ezután az igazgatóság javaslatát, az alapszabályok megváltoztatásáról. Ennek a legfontosabb része a cím megváltoztatása. E szerint a kör ezutáni címe: **Aradi kereskedők köre**.

A másik fontosabb része, az alapszabály változtatásának a tisztikar alapítása amennyiben az egyes ressortok vezetésére igazgatók, titkárok és jegyzők választottak.

A napirend második pontja a vigalmi bizottsági titkár és jegyző lemondása folytán ezen állásokra megválasztottak e yhangulag **Székely János**, mint titkár és **Brunner Géza** mint jegyző.

A közgyűlésen a kör a magyar kir. kereskedelmi minisztert **Dániel Ernőt**, egyhangulag és lelkesedéssel disztagjává választotta, miről őt távirati uton értesítették a közgyűlésből kifolyólag.

Abrai Lajos emelt szót ezután, ki annak adott kifejezést, hogy amikor az internatus jövedelmezni fog, lesz alkalma anyagilag is támogatni a kört.

Egy eszmét is dobott oda **Abrai Lajos** későbbi üléséknél. Ezt t. i. az: hogy a kereskedőt tanulótnerendőr kapitány szabadítsa fel, hanem a kereskedelmi testület, hatókéletesen nem is, delegálábbb nagyban folyjon be a tanulóra ezen a ponton, mikor segéd, emberré lesz.

Abrai Lajos szavaira **Tedeschy Viktor** válaszolt, ki különösen azt emelte ki, hogy ha új is lett a firma, a kör ragaszkodása a régi maradt a disztagnókhöz.

A gyűlés ezzel véget ért.

MULATSÁGOK.

Nyomdászok táncestélye.

Vasárnap este tartotta az aradi könyvnyomdák szeszélyzete, az aradi nyomda részvénytársaság kivételével táncestélyét a városi díszteremben, mely minden ízében sikerült.

A táncestély sikerének egy nagy előmozdítója az a csinos programu hangverseny volt, mely a hajnalig tartó táncot megelőzte.

Első számnak az aradi dalegylet énekelt. Utána **Sz. Horváth Elemér** hírlapíró olvasta fel humoros költeményét, mely szép hatást keltett.

Ernst Boriska a budapesti szini akadémia növendékének dalait megisméltették.

A hangverseny másik érdekes pontját **Beethoven** quartette képezte. melyet **Hubert Janka** urhölgy a budapesti zenede másodéves növendéke és **Mayer Ede**, **Vimmer József** hegedűn, **Zoltay János** gordonkán, **Hószly Jakab** zongorán játszottak.

Brankovics György az „Arad és Vidéke” felelős szerkesztőjének humoreszkjét **Martinschlager Gyula** olvasta fel.

Londess Elek hírlapíró a szerkesztőség és nyomda humora czímen érdekes és mulatságos felolvasást tartott.

Nyilas Mátás „Az orr” című monológot szavalta az ő utolérhetlen komikai vénájával.

Hangverseny után kezdetét vette a tánc. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Öv. Schwartz Leopoldné, Himpfner Béláné, Bloch Henrikné, Muskát Miksáné, Ernst Mihályné, Khón Nándorné, öv. Hubert Bernátné, Rothné, Répássy Pálné, öv. Brassay Sándorné, Denzig Béláné, Finster Jánosné, Borosné, öv. Kiss Istvánné, Scheffer Richárdné, Avramov Árszáné, öv. Gábor Emánuelné, Weiss Felixné, öv. Thurzóné, Torokfalvi Mórné, Valenti Józsefné. stb.

Leányok: Hubert Janka, Ernst Boriska, Kohn Ida, Kiss Janka, Krause Amália, Kohn Flora, (Világos) Szeifert Janka, (Szt-Anna), Debrezeni Mártha, Joanovits Szida, Kovács nőv., Altmann k. a. Sárkány Zelmá, Frank Helén, Friedmann Giza, Géza Giza, Zűs Etelka, Klafter Gizella (Buttyin), Finster Boriska, Szeifer Janka, Kohn, Józsa, Lusska, k. a. Hoffenpradl Rósa, Urinyi Mariska, Szabó Lujza, Gáll Mariska, Andrássy Juliska, Koosis Matild, Szarvas Rózsika, Kocsba Helén, Avramov Pálné, Izsákovits Ilona, Tlezzár Viktória, Kiss Mariska, Stankaired Józsefné, Gartner nőv., Avram Mariska, Varga Terka, Osejtej Katicza, Ditrich Ida.

TÁVIRATOK.

Perczel Ischlben.

Budapest, aug. 5. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.” jelenti: **Perczel** miniszter ma este Bécsen keresztül rövid tartózkodásra Ischlbe utazott.

Károly király látogatása.

Budapest, aug. 5. (Saját tud. távirata.) **Károly** király Budapesten átutazva, szívélyesen szólitotta meg **Pekáry** főkapitányi helyettest, kit a királynénak is bemutatott. Élénken tudakozódott Budapestről, melyről már annyi szépet hallottak. A királyi pár kíséretében vannak **Priboyano** alezredes és **Istrati** őrnagy szárnysegédek, **Madrogieni** főudvarmesternő, **Bengesco** udvarhölgy és **Hoprkirch** felolvasónő.

Ischl, aug. 5. (Saj. tud. távirata.) A román királyi pár szakadó esőben érkezett meg. A pályaudvaron királyunk és az itt időző királyi hercegek, valamint a miniszterek és diplomaták szívélyesen fogadták. A királyi párt a közönség megéljenzte.

Páris, augusztus 5. (Saj. tud. táv.) Az „Eclair” arról értesül, hogy a román király ischli utjának célja az oroszország elleni háboru esetére kötött magyarosztrák-román katonai konvenczióra némi módosítást terjeszteni a király elé. A módosítás lényege ez: a hármasszövetség egy hadtestet bocsásson Románia rendelkezésére, mely közösen harcolna az oroszok ellen.

Bécs, aug. 5. (Saj. tud. táv.) A „N. Fr. Presse” előkelő helyen foglalkozik **Károly** király látogatásával, annak nagyfontosságú politikai jelentőséget tulajdonítva.

A nemzetiségi kongresszus.

Budapest, aug. 5. (Saját tud. táv.) A „Bud. Tud.” közli, hogy több oldalról kérdés vettetett fel, hogy vajjon a nemzetiségi kongresszus tizedikén megtartatik-e, mert a hatóságnak még nem jelentetett be és engedély nélkül semmiféle gyűlés nem tartható.

Megczáfolt ellenzéki híresztelések.

Budapest, aug. 5. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.” megczáfolja egyes ellenzéki lapok azon híreszteléseit, hogy a belügyminiszter nem kap anyakönyvvezetőket, sem a hivataloknak alkalmas helyiségeket és a házassági jogról és anyakönyvekről törvények végrehajtása évenként milliókba kerülend. A költségeket **Hieronym** belügyminiszter 800,000 legfeljebb 900,000 frtban előirányozta és kérdés vajjon erre is szükség leend-e teljesen. Helyiség mindenütt van, és a sok pályázó közül még kiválasztani is nehéz, nem hogy keresni kellene. A Hiv. lap holnap közli a Bácsbodrogmegyei kinevezéseket. Ezek és az eddig kinevezettek a házasságkötésnél való közreműködéssel is megvannak bizva. Kineveztek egy városi főjegyzőt, egy községi orvost és 116 jegyzőt. Még 6 kerület betöltetlen.

Kolera.

Nyiregyháza, aug. 5. (Saj. tud. táv.) Tiszalókon **Szabó Gábor** kolera gyanus tünetek közt megbetegedett s rá egy órára meghalt. A városi főorvos ázsiai kolérát konstataált.

Szerb-bolgár personalunio.

Belgrád, aug. 5. (Saj. tud. táv.) Szófia komolyan tárgyal a szerb-bolgár personalunio tárgyában és mihelyt a szobranje abban a helyzetben lesz, hogy új fejedelmválasztással foglalkozhat, a szerb királyt fogja jelölni.

Goluchovszki és Hohenlohe.

Aussee, aug. 5. (Saját tud. táv.) **Goluchovszky** külügyminiszter ma délután 10 órakor **Szécsen** gr. kíséretében ide érkezett. A külügyminiszter és **Szécsen** gróf fél 12 órakor **Alt-Aussee** mentek **Hohenlohe** herceg birodalmi kancellár látogatására és a délután folyamán visszatértek Ischlbe.

Alt-Aussee, augusztus 5. (Saj. tud. táv.) **Goluchovszky** gróf külügyminiszter ma délután 12 óra 15 perczkor **Hohenlohe** herceg birodalmi kancellár villájába érkezett és három óra hosszat maradt ott. — A külügyminiszter azután meglátogatta **Széchenyi** grótot, majd visszautazott Ischlbe.

Malakiev.

Szófia, augusztus 5. (Saját tud. táv.) Az Ag. Balc. kijelenti, hogy a **Malakiev** tatár-basardsik praefektus ellen elkövetett merényletnek semmiféle politikai indoka nem volt. A tettes az alsóbb osztályhoz tartozó részeges gyümölcskereskedő, ki miután szóváltásba keveredett **Malakiev**vel, ittás állapotban **Malakiev** mellére csapott. A sebesülés nem súlyos. Midőn kijózanodott, kijelentette, hogy semmire sem emlékezik.

A bolgár deputáció.

Szófia, augusztus 5. (Saj. tud. táv.) A néptömeg **Clement** metropolitát palotája előtt tegnap este óvációban részesítette. — A metropolita megjelent az erkélyen és a caribrodíhoz hasonló beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy a bolgár küldöttség a fejedelem, a kormány és a nép kívánságára ment Pétervárho. Oroszország csakis Bulgária jólétét és haladását kívánja. Nincs kétség, hogy a fejedelem és a kormány, ha egyetértőleg fognak eljárni, eredményhez fognak jutni.

Macedóniai lázadás.

Szófia, aug. 5. (Saját tud. távirata.) A **Malnik** melletti ütközetről jelentik: A felkelők a török csendőrséget visszasoportították, azután a városba hatolván, a konakot és rendőrségi épületet felgyújtva, a foglyokat kiszabadították. A posta és távirda épület, valamint meg ötven ház elhamvadt. A másik ütközetben kétezer főnyi török csapat megtámadta a felkelőket; a harc két napig tartott és a törököknél kétszáznegyven halott, sok sebesült, a felkelőknél pedig hét (?) halott maradt a harctéren.

Szófia, augusztus 5. (Saj. tud. táv.) Szemben azzal az általánosan mutatkozó felfogással, mintha a macedóniai felkelés szünőfélben volna, utalni kell azon körülményre, hogy az itteni macedónbizottság most ujólag 12 ládát küld a bolgár-török határra, melyek mindegyike 50 db fegyvert tartalmaz.

Ferdinánd nem mond le.

Páris, augusztus 5. (Saj. tud. táv.) A „Figaro” közli, hogy **Ferdinánd** le-

mondásáról szóló hírek alaptalanok, mert a fejedelemnek határozott szándéka a kormányzást tovább folytatni.

Az armeniai foglyok.

London, augusztus 5. (Saj. tud. táv.) Salisbury márkától az angol armeniai egyesület megbízatást kapott, hogy követelje az armeniai politikai foglyok szabadon bocsátását. A hatalmak együttes jegyzéket intéznek a portához, kijelentve, hogy mivel Törökország keresztényalattvalókat megoltalmazni képtelen, alkirályi hatáskörrel egy európai főbiztost neveznek ki, kinek feladata a keletázsiai tartományokat a szultán nevében kormányozni.

Törökök, görögök és bolgárok.

Konstantinápoly, aug. 5. (Saj. tud. táv.) Anthimos görög patriarcha a szultántól az Osmanie-rend gyémántokkal ékített jelvényét kapta. Ez az első eset, hogy egy patriarchának a rendjelt, gyémántokba foglalva adományozták volna. A jelenlegi pillanatban általánosan fordulópontot látnak a szultán magatartásában, még pedig a bolgárok hátrányaira. A szultán hadsegéde, Sakir pasa a rendjelt átadván, a patriarcha nyomban a Yildiz-palotába ment, hol külön kihallgatásban fogadtatván, a szultán előtt ecsetelte a görög alattvalók hűségét és ragaszkodását. A görög notabilitások hálafeletre intéznek a szultánhoz. A kitüntetés a bolgár exarkátusnál nagy lehangolt-ságot keltett.

Póru jár merénylő.

Donai, aug. 5. (Saj. tud. távirata.) Donaiban merénylet történt. A merényletnek több sebesültje van, de halottja csak egy és ez — maga a merénylő. Az anichei bányatársaság ugyanis tegnap ünnepelte igazgatójának Vuillerin mérnöknek ötven éves szolgálati jubileumát. Abban a pillanatban, midőn a mérnökök és a részvényesek élén az ünnepelet az anberichcourti templomból kilépett, egy anarchista revolverrel ötször az ünnepeletre lőtt. Vuillerin fején és kezén megsebesült. A merénylő bombát tartott kezében és avval is pusztítani akart, de a bomba előbb felrobbant, semmint eldobta volna. — Az anarchistát a bomba darabokra szakította. Ezenkívül tíz megsebesült. A mérnök sebei nem súlyosak. Az anarchistát Decour Klemensnek hívják. Bányamunkás volt, akit azonban 1893-ban strájkügy miatt elbocsátottak. Testét a robbanás apró darabokra szakította.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes és Balog oségjelentése. —

Budapest, augusztus 5.

Gabona üzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkérve mérsékelt volt az irányzat csendes lett, Elkelt 30,000 mm. változatlan napi áron.

	mmassa	kilogramm	ft
Tiszavidéki	300	82.	6.57 ¹ / ₂
"	200	82.	6.55
"	100	81. ⁵	6.50
"	100	81. ⁵	6.55
"	300	81. ⁵	6.55
"	100	81. ⁷	6.50
"	100	81.	6.50
"	200	80. ⁵	6.50
"	450	81.	6.52 ¹ / ₂
"	200	81.	6.50
"	1000	81.	6.50
"	100	81.	6.40

"	100	80.	6.40
"	100	80. ⁵	6.40
"	100	80. ⁴	6.40
"	400	79. ⁵	6.42 ¹ / ₂
"	100	78. ⁵	6.32 ¹ / ₂
Pestvidéki	100	82.	6.45
"	150	81. ⁵	6.50
"	100	81.	6.45
"	100	80.	6.45
"	100	80.	6.50
"	200	80.	6.45
"	100	79.	6.35
"	100	78. ⁵	6.35
"	100	78.	6.35
Székesfehérvári	750	80.	6.52 ¹ / ₂
"	250	79. ⁵	6.52 ¹ / ₂
Bánáti	300	79. ⁵	6.35
Felső-tiszai	100	80. ⁵	6.45
"	100	79. ⁵	6.40
"	100	79.	6.35
Raktároson	1900	79.	6.82 ¹ / ₂
"	3200	76. ⁵	6.50
"	2000	76. ⁵	6.52 ¹ / ₂
Ross	400	5.40	5.40
"	200	5.40	5.40
"	200	5.35	5.35
"	100	5.32 ¹ / ₂	5.32 ¹ / ₂
Zab	150	6.90	6.90
"	800	6.90	6.90
"	100	6.95	6.95
"	100	6.80	6.80
"	200	6.—	6.—

Határidő üzlet: Amerikából tegnap lanyhább árfolyamokat jelentettek, mire nálunk is lanyhán indult az üzlet buzában, míg zárlat felé szilárdabb külföldi hírekre jött a vásárlási kedv s pár krral szilárdabban zárult. Tengeri szinten igen lanyhán indult s csekély vásárlási kedvre lanyhán zárult is.

Zárlat 12 órakor:

Ószi buza	6.57—6.39
Buza május—júniusra	6.80—6.82
Ószi rozs	5.45—5.47
Tengeri május—júniusra	4.59—4.60
Tengeri július—augusztusra	5.60—5.62
Ószi zab	5.68—5.70
Repoze	9.20—9.25

Külföld: New-York: búzára ⁵/₈—³/₄, tengerire ¹/₂—¹/₃ lanyhább. Chicago: búzára ¹/₂—³/₈, tengerire ¹/₄—¹/₃ lanyhább. Páris szilárd.

Értéktőzsdé: A tegnapi csekély forgalom után lanyhábban indult az üzlet s később a lanyha bécsi jegyzésekre nálunk is ellanyhultak úgy a nemzetközi mint a helyi papirok.

Zárlat 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	898.50
Magyar hitelrészvény	488.50
Osztrák államvasut	426.50
Rima-Murányi	79.—
Lombard	110.50

Szeszüzlet.

— Augusztus 5. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52 forint 50 krajczár, kicsinyber 58 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 5. d. n. 5 óra.

Buza bánági uj	6.15—6.55
Buza tiszavidéki	6.10—6.50
Buza pestvidéki	6.10—6.50
Buza fejmegyei	6.10—6.50
Buza bácskai	6.10—6.50
Roze uj, elsőrendű	5.35—5.40
Roze uj, másodrendű	5.30—5.35
Arpa takarmány	5.15—5.30
Arpa égetai való	—
Arpa sörfőzdei	—
Zab	6.70—7.—
Tengeri bánági	5.35—5.90
Tengeri másodmü	5.80—5.85
Káposzta-repoze bánági	8.—8.50
Kóles	6.—6.60
Buza márczius—április	6.84—6.85
Buza szeptember—október	6.40—6.41
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	5.46—5.48
Tengeri május—június	4.60—4.62
Tengeri július—augusztus	5.62—5.64
Tengeri októberre	5.64—5.65
Zab márczius—április	—
Zab szeptember—október	5.71—5.73
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	9.30—9.40

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. augusztus 5.

Magyar aranyárjádék ⁴ / ₁₀	23.25
Magyar koronajárjádék ⁴ / ₁₀	99.75
Magyar arany ⁴ / ₁₀ %	124.50
Magyar ezüst ⁴ / ₁₀ %	100.—
Magyar keleti vasut 1876.	122.25
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar kalmegváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyeresémeny-sorajegy kölcsön	158.—

Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	146.25
Osztrák papírjárjádék	100.75
Osztrák járjádék ezüst	101.—
Osztrák járjádék arany	123.50
Koronajárjádék	100.75
1880-iki államsorsajegyek	154.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1075.—
Magyar hitelbank részvény	490.—
Osztrák hitelbank részvény	400.60
Osztrák-magyar államvasut	426.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.60
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	291.—
Német birodalmi márka	59.40
London	121.45
Páris	48.05

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. augusztus 5.

Magyar koronajárjádék %	—
Magyar hitelrészvény	488.50
Osztrák hitelrészvény	899.12
Anglóbank részvény	172.75
Laenderbank részvény	277.75
Bécsi bankgyesületi részvény	167.—
Osztrák államvasut részvény	426.—
Déli vasut részvény	110.—
Osztrák északnyugati vasut részvény	—
Osztrák északnyugati (Elbe völgyi) részvény	285.—
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	285.—
Brassói köszönbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	575.—
Lloyd-társulat részvény	570.—
Alpesi bányarészvény	93.80
Union	850.—
Török sorajegy	78.80

VIZJELZÉS.

1895. évi augusztus hó 5 én reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vismérőzónán.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vizállás	
			oztimétr.	légtimétr.
Bronyoska	+ 23°	derült	+ 20	—
Gyulafehérvár	+ 23°	derült	—	—
Arad	+ 26°	derült	— 116	—
Makó	+ 23°	felhős	+ 8	—
Szeged	+ 22°	felhős	+ 123	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1895. augusztus 5.

A m. kir. felszámoló hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 5. —

Fehér Kereszt szálloda: Dr. Zechmeister N. ügyvéd, Bécs. Fischer Adolf kereskedő, Miskolcz. Rimler Károly főkapitány, Nagyvárad. Wégh Ferencz földbirtokos, O-Telek.

Náder szálloda: Park & Goldstein kőfaragók, Szeged. Dr. Schwarz Ignác író, Bécs. Bremen Antal igazgató-tanító, Mezőkovácsháza.

Vasuti szálloda: Ernő Arnold magánzó, Craiora. Jakab Albert bírósági tisztviselő, Borosjenő.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Mindazon tisztelt hölgyek, kik a vasárnapi számban szabásomért megdicsérték, fogadják ezuton is hálás köszönet nyilvánítsomat, nagyon is örvendek, hogy szabásomat jónak elősmerték; és arról is meggyőződtem, hogy mindazon tisztelt hölgyek, kik nálam tanultak, lelkiismeretesen ajánlják szabásomat, melyet nagyon köszönök.

Tehát úgy, mint eddig, úgy tovább is fogom a tanulni óhajtókat ezen ozélszerű szabásra kitani.

A tanfolyamot csak e hó végén fogom véglegesen beszűntetni.

Délelőtt nincsen előadás.

Házhoz rendeléseket fogadok. A tanítási díj a tanteremben személyenként 5 forint. Házhoz rendelve 1 tanítvány 8 forint. 2 tanítvány 10 forint.

A tanítási-idő 4—6 óráig tart.

Mély tisztelettel:

Koch Ignác,

műszabász,
az „Európa” szabás feltalálója.

A tanterem az aradi ipartestület I. em. van.

* Az ezen rovat alatt közzéttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hazai és külföldi

Bank jelzálog Kölcsön K.

Budapest, Kerepesi-ut 51. III. emelet 25.

40 évi 5 $\frac{1}{2}$ %, 50 évi 5% törlesztési kölcsön földbirtokra, vidéki házakra és telkekre. Malmok és gyárak 32 évre 6% amortizáció uton, házak építkezési kölcsön 50% megkezdésnél, 50% teljes felépítés után 6% kamat mellett. Személy hitel 1/4 évi törlesztésre egész 10,000 frtig 6 és 7% pontos lebonyolítása.

Hazai és külföldi

Bank jelzálog Kölcsön (K)

Budapest, Kerepesi-ut 51.

684

408/1895. vh. szám.

840

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az aradi t. kir. törvényszék 1895. évi 3869. számú végzése következtében dr. Fehér Manó ügyvéd által képviselt Kodos Petru javára Sikulán Stefan ellen 620 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján le. és felülfoglalt és 336 frtra becsült 14 $\frac{1}{2}$ hold buzatermés Leitner István és Puta Szultana és társai javára is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró 2062. és 2567/1895. számú végzése folytán O-Pécskán Szelesán Józsa lakásán leendő eszközésére 1895. évi aug. hó 19-ik napjának d. o. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Kelt Pécskán, 1895. évi aug. 2-án.

Klein Henrik

kir. j. bírósági végrehajtó.

1010/1895. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Arad megye gyám-pénztára végrehajtónak Banistyán Georgina muszkai és Banistyán Slenkovits Miklósné szül. Argyelan Florica Ierzi laktok végrehajtást szennedők elleni 227 frt 88 $\frac{1}{2}$ kr tőkékövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kir. törvényszék (a világi kir. járásbíró) területén levő Arad megyében fekvő a muszkai 70. sz. tjkvben az A. II. 4-ik 8. sz. 799. és 141. hrsz. a. felvett kenderföld és 54 összeírású beltelkes házra 597 frtban és A. muszkai 560 sz. tjkvben az A. I. 1. sor 601/a. hrsz. a. felvett 200 □-os területű kaszálóra 15 frtban az összes ingatlanokra az árverést 612 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi augusztus hó 31-ik napján d. o. 10 órakor Muszka község házában meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 59 frt 70 kr és 1 frt 5 kr készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésre közzelt szabályozott elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1895. évi március hó 5-ik napján, a világi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Aknay Andor

kir. aljbíró.

842

Pályázat.

Alulírott egy a jegyzői teendőben jártas **irnokot** keres; fizetése egy évre 180 frt és teljes ellátás, valamint tehetősége és szorgalmához képest mellékjövedelem. Az állás azonnal elfoglalható.

Fekete-Gyarmat, 1895. augusztus 3. 839
Nagy Lajos
jegyző.

16207/895.

Felhívás.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-a a) bekezdése értelmében közhírré tétetik hogy az 1895. évre kivetett állami és községi adók törvényhatósági utadó, hadmentességi díj, iparkamarai díj és száraz-éri szabályozási költségek előírása befejeztetett.

Felhivatik ennél fogva Arad sz. kir. város adóköteles közönsége, miszerint az 1895. évre kivetett közadó tartozásait **folyó évi augusztus hó 8-ig** annál inkább előírassa mert mulasztás esetén 5 frtig terjedhető pénzbírsággal lesz sajtandó.

Arad 1895. júli 26-án.

A városi tanács.

16110/1895.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földművelésügyi magy. kir. Miniszter ur 49313/1895 sz. a. következő rendeletet adta ki tekintettel azon körülményre, miszerint Győr város polgármesterének f. évi július hó 13-án 1114 sz. a. kelt felterjesztése szerint a Győr városi összes sertés szállások az ottani m. kir. állategészségügyi hivatal feügyelete alá helyeztetek, megengedem, hogy azonnali levágásra szánt egészséges sertések Győr városból más törvényhatóságokba vasuton külön engedélyem nélkül elszállíttatassanak.

Megjegyzem azonban, hogy a sertések elszállítása csak azon esetben eszközölhető, ha rendeltetési helyük törvényhatóságának első tisztviselője a győri kir. állategészségügyi hivatal főnöke, vagy helyettesének esetről-esetre a fél költségére hozzá intézett távirati kérdésére, (melynek a feladó és címzett nevét, valamint a levágásra szánt sertések rendeltetési helyét és pontos darab számát is tartalmaznia kell) a sertésszállítás ellen észrevételt nem tesz.

Együttal megengedem, hogy Győrből azonnali levágásra szánt egészséges sertések a székes főváros ferencvárosi rendező pályaudvarának petroleum raktár rakodójára, a székes főváros polgármesterének megkerdezése nélkül, szállíttathassanak.

A rendeltetési helyre való megérkezéskor a sertések a vágóhidakra lófogatokon szállíttandók, előfogatok minden szállítás után fertőtleníttendők és a szállítmányok érkezéséről a fél költségére a törvényhatóság első tisztviselője általa vasuti állomás főnök is táviratilag értesítendő.

Arad, 1895. július hó 26. án.

A városi tanács.

Gelddarlehen

Auf Grundstücke, Provinzhäuser in 40 jähriger Amortisation 5 $\frac{1}{2}$ %, auf 50 Jahre 5%. Mühlen und Fabriken 32 Jahre amortisierbar 6%, auf Neubauten wird bei Beginn des Baues 50% Darlehen, bei gänzlichem Fertigwerden weitere 50% zu 6% igem Zinsfusse bewilliget. Personalkredit jeden Standes in 1/4 jähriger Tilligung 6—7% ige Zinsen, und kann bis 10,000 Gulden in Anspruch genommen werden.

Näheres: Budapest Hazai és külföldi jelzálog K. Kerepesi-ut 51. II. em. 25.

Hazai és Külföldi

Bank jelzálog Kölcsön (K.)

Budapest, Kerepesi-ut 51.

685

Ház eladó.

Szent Pál-utca 4-ik szám alatt lévő **két utczára** (Szent Pál és Alsó-Molnár-utczákra) **szőlő**, szilárd anyagból épült tehermentes ház **szabad kézből eladó**. Bővebb felvilágosítást Kossuth-utca 47-ik szám alatt. 842.

96715/95. szhoz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a budapesti északi főmuhelyi szertárban f. é. második felében összegyűlő és nélkülözhetővé váló különböző ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtván: ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A feleslegessé váló mennyiségek határozatlanok ugyan, az ajánlat benyújtására szolgáló minta azonban feltünteteti azon mennyiségeket, melyek a f. év második felében hozzávetőleg összegyűlhetnek. A vevő tehát nem tarthat igényt arra, hogy valamennyi kiirt anyag nem vagy hogy egyik vagy másik nemü anyagból határozott mennyiség adassék át és köteles az időnként tényleges feleslegként rendelkezésére bocsátandó mennyiségeket átvenni, illetve azokkal beérni, kötelezi továbbá magát a f. é. december hó végéig meglévő készletet 1896. évi január hó 25-ig okvetlenül átvenni.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy az 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár beszerzési szakosztályához (VI. Andrásy-ut 73. sz. II. em. 43 ajtó) a következő címmel:

„Ajánlat ócska fém anyagok megvételére 96715/95 számhoz” **folyó évi augusztus hó 27-ének déli 12 óráig** benyújtani sziveskedjék.

Az ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és az említett anyag és leltár beszerzési szakosztálynál ingyen kapható úrlapon és ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki.

Az ajánlattevők az ócska anyag eladására vonatkozó és 129381/91. sz. a. fenálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni 15 kros magyar bélyeggel és aláírásukkal ellátva ajánlatukhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványraktárunkban példányonként 15 krért megszerezhetők; vidékieknek pedig az érte járó 15 kr. és a szükséges posta bélyeg beküldése ellenében postán megküldetnek.

Bánatpénz képen a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyújtására kitűzött hatánap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő.

Bánatpénz, vagy a fentidezett aláirt feltét füzet nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, nem az előirt úrlapon tett vagy elkésve beérkezett ajánlatok, nem különben pótajánlatok, valamint olyanok, melyek a feltételekkel eltérnek és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatban határozottan magnevezendő azon m. kir. államvasuti állomás, a melyen az ajánlattevő az ócska anyagokat átvenni kívánja, továbbá az ajánlati ár számokkal és betűkkel is olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit még az esetben is a vevő cég tartozik viselni, ha az ócska anyag nem a raktározási helyen, hanem más állomáson vétetik át.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezettségben marad; azt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre, esetleg részmennyiségekre is szólhatnak, de a m. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot, hogy tetszése szerinti tételeket és részmennyiségeket engedhessen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni köteles.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága fentartja továbbá az ajánlott árakra szabadon választhasson s hogy végre a cél elérésére más féle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1895. évi július hóban.

Az igazgatóság.